МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

Матеріали V науково-практичної інтернет-конференції

«Проблеми і сучасність аграрної науки та продовольства»

5–6 квітня 2017 року

Полтава

Матеріали V науково-практичної інтернет–конференції «Проблеми і сучасність аграрної науки та продовольства»
/ Редкол.: М. Я. Шевніков (відп. ред.) та ін. Полтавська державна аграрна академія, 2017. – 100 с.

У збірнику тез висвітлено результати наукових досліджень, проведених науковцями Полтавської державної академії та інших навчальних і наукових закладів Міністерства освіти і науки України, науково-дослідних установ НААН

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ
М. Я. Шевніков - доктор с. – г. наук (відповідальний редактор);
О. А. Антонець - кандидат с. – г. наук (заступник відповідального редактора);
О. М. Куценко – професор, кандидат с. – г. наук ;
О. С. Пипко - кандидат с. – г. наук ;

Рекомендовано до друку вченою радою факультету агротехнологій та екології ПДАА, протокол № 8 від 4 квітня 2017 року

ЗМІСТ

Антонець О.А. Вплив строків і способів збирання на продуктивність насіння люцерни ……………………………………………………..……… 5

Антонець О.А., Лашко В.А. Вплив підкошування травостою на урожайність насіння люцерни ……………………………………….. 11

Бараболя О.В., Клопота Є. В. Формування врожайності ячменю ярого залежно від застосування мінеральних добрив ………………… 17

Бараболя О.В., Пономаренко А.С. Показники посівної придатності зерна пшениці м'якої озимої різних репродукцій …………………… 20

Барат Ю.М., Баган А.В. Формування продуктивності бульб картоплі залежно від сортових властивостей ……………………………... 23

Білокінь В.О., Філоненко С.В. Насіннєва продуктивність висадків цукрових буряків за позакореневого внесення мікродобрив ………… 25

Боровий О.М., Філоненко С.В. Продуктивність та технологічні якості коренеплодів цукрових буряків за внесення ґрунтових гербіцидів ………………………………………………………………… 29

Веретільник О.М. Модифікаційна мінливість елементів продуктивності сортів пшениці озимої …………………………………….. 34

Гордєєва О.Ф., Зінченко Б.І. Ефективність застосування інсектициду протеус 110 od для захисту посівів ріпаку ярого від капустяних блішок 35

Єщенко В.М. Основні досягнення у сучасній селекції сої …………… 38

Колесник І.І., Палінчак О.В. Формування ознакових колекцій генетичного різноманіття баштанних культур ……………………… 39

Колісник А.В. Аналіз вирощування пшениці мякої озимої в умовах виробництва ………………………………………………………… 40

Колісник І.В., Барилко М.Г., Колісник А.В., Решетник Р.А. Результати вивчення та перспективи використання зразків ознакової колекції ярої вики Полтавської державної сільськогосподарської дослідної станції ім. М.І. Вавилова ……………………………... 39

Кочерга А.А. Харнес- грунтовий гербіцид у посівах соняшнику …… 46

Криворучко Л.М. Характеристика сортів та селекційних ліній пшениці озимої за показниками якості зерна в стресових умовах середовища ……………………………………………………………... 49

Кулик М.І., Макаова Б.Є. Динаміка приросту фітомаси генотипів міскантусу ………………………………………………………… 51

Кулінько О.І., Філоненко С.В. Ефективність систем хімічного захисту посівів від бур'янів на посівах цукрових буряків …………….. 53

Куценко О.М. Використання геліотропізму у соняшнику в зменшенні втрат при його збиранні ……………………………………………… 59

Міленко О.Г. Розподіл сортів сої, придатних для поширення в україні, за групами стиглості ………………………………………… 60

Ніколаєва С.А. Про знахідку клопа *Perillus bioculatus* F. (Heteroptera, Pentatomidae) на Полтавщині ……………………………………….. 62

Омельчук С.В., Жемойда А.В. Дія фунгіциду ламардор при обробці на функціонування та продуктивність симбіозу сої з *bradyrhizobium japonicum* ………………………………………………………………… 63

Питленко О.С., Філоненко С.В. Порівняльна характеристика гібридів цукрових буряків вітчизняної та іноземної селекції ………... 65

Попов О.О., Філоненко С.В. Вплив господарсько-цінних ознак на зернову продуктивність гібридів кукурудзи …………………………… 69

Тихоненко Є. О., Біленко О.П. Тиск бур'янів в посівах цукрових буряків ………………………………………………………………….. 71

Ульянченко М. С. Продуктивність сортів гречки при звичайному рядковому способу сівби в умовах 2016 року ………………………… 74

Філоненко С.В., Кочерга А.А. Формування насіннєвої продуктивності висадків цукрових буряків за кореневого підживлення їх мінеральними добривами ……………………………………………….. 78

Філоненко С.В. Вплив позакореневого внесення регуляторів росту на насіннєву продуктивність висадків цукрових буряків ………………… 84

Шевніков М.Я., Лотиш І.І. Продуктивність фотосинтезу посівів сої залежно від сорту, способу сівби та норми висіву в умовах недостатнього зволоження Лісостепу ………………………………... 89

Шегеда І.М., Починок В.М., Маменко Т.П. Реакції рослин пшениці озимої різних сортів на позакореневе підживлення карбамідом ……… 96

Liubych V. V., Polianetska I. O., Florenko M.P. Evaluation of milling grain characteristics of different varieties and strains spelt wheat ……..... 97

УДК 633.15:631.527.5:631.527 (1-87)

ВПЛИВ ГОСПОДАРСЬКО-ЦІННИХ ОЗНАК НА ЗЕРНОВУ ПРОДУКТИВНІСТЬ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ

Попов О.О., здобувач вищої освіти ступеня бакалавр факультету агротехнологій та екології
Філоненко С.В., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри рослинництва

Полтавська державна аграрна академія

Стародавня легенда говорить, що коли могутні боги вирішили розділити всі багатства землі між людьми різного кольору шкіри, першими на цей поділ прийшли індіанці і вибрали собі найцінніше за їх уявленням – яскраво-жовтий, немов вилитий із золота, кукурудзяний качан. Саме він давав їжу і людині, і тварині, і птиці. З кукурудзяним качаном голод був не страшний. Це був хліб стародавніх інків, ацтеків, майя. Вдячні індіанці поклонялися богам за цей дар і приносили їм в жертву свій хліб – основу життя...

Сьогодні кукурудза є однією з найбільш високопродуктивних злакових культур універсального призначення, яку вирощують для продовольчого, кормового і технічного використання. За посівними площами вона займає третє місце в світі серед зернових культур. У нашій країні кукурудза, насамперед, є основною кормовою культурою: дві третини її зерна використовується на корм, а на продовольчі потреби і технічну переробку – лише 35%-40% [3].

Загальновідомо, що важливим резервом підвищення врожайності кукурудзи і стабільного нарощування обсягів виробництва її зерна є широке впровадження нових гібридів різних груп стиглості, які б мали високий потенціал продуктивності [1].

Останнім часом у господарствах країни висівають на значній площі гібриди кукурудзи іноземної селекції. Всі вони характеризуються цілою низкою позитивних властивостей і ознак, що роблять їх вирощування досить прибутковим для сільськогосподарського виробника [2]. Разом з тим, певні зміни клімату, що спостерігалися протягом останніх десяти-п’ятнадцяти років обумовили використання саме посухостійких гібридів кукурудзи, які за продуктивністю не поступаються тим, що вирощуються за нормального режиму зволоження. В зв’язку з цим, важливого значення набуває вивчення у виробничих умовах особливостей формування зернової продуктивності гібридів кукурудзи іноземної селекції, що поширені на полях області. Це питання є досить актуальним для сільськогосподарських підприємств нашого регіону і воно визначило доцільність та напрямки наукових досліджень. Відповідні досліди з вивчення зернової продуктивності гібридів кукурудзи іноземної селекції проводили у 2016 році на полях фермерського господарства «Флоріна» Полтавського району Полтавської області.

Дослідження проводили з рекомендованими для вирощування у нашій області гібридами зарубіжної селекції Мас 39ВСК, Мас 38Д та Мас 37В фірми «Maisadour Semences» і DKS4590, DKS4964 та DKS4490 фірми «Monsanto».

Метою наших досліджень було проведення всебічного аналізу господарсько-біологічних властивостей гібридів кукурудзи зарубіжної селекції, вивчення умов та чинників, що сприяють зростанню їх продуктивності і покращують якість зернової маси, або, навпаки, призводять до зменшення урожаю, чи знижують якість зерна.

Дослідження проводили за такою схемою:

1. Гібрид MAC39BCK.
2. Гібрид MAC38D.
3. Гібрид MAC37B.
4. Гібрид DKS4590.
5. Гібрид DKS4964.
6. Гібрид DKS4490.

Агротехніка вирощування кукурудзи на дослідних ділянках – загальноприйнята для відповідної ґрунтово-кліматичної зони. Програмою наших досліджень передбачалось проведення таких обліків, спостережень і аналізів:

1) облік густоти сходів та густоти насадження рослин перед збиранням урожаю;
2) фенологічні спостереження за фазами росту і розвитку рослин різних гібридів;
3) тривалість міжфазних періодів вегетації гібридів кукурудзи;
4) облік елементів структури врожайності гібридів різних іноземних фірм.

Результати наших досліджень щодо вивчення гібридів кукурудзи показали, що серед них найбільш стійким до екстремальних погодних умов вегетаційного періоду виявився гібрид фірми «Monsanto» DKS4590, на ділянках якого на час збирання врожаю було найбільше рослин кукурудзи – 72,4 тис./га, що всього на 8,4% менше початкової їх кількості. Досить добре зарекомендував себе гібрид фірми «Maisadour Semences» MAC39BCK. Середня густота рослин на його ділянках склала 69,7 тис./га, що є оптимальним показником, яка і рекомендується фірмою-оригінатором відповідного гібриду. Щодо стійкості рослин проти несприятливих погодно-кліматичних чинників, то відповідний гібрид тільки у незначній мірі поступився лідеру. За вегетаційний період на його ділянках випало всього 11,1% рослин культури.

Облік площі листкової поверхні рослин різних гібридів кукурудзи показав, що гібрид MAC37B мав найменшу облистненість своїх рослин і, відповідно, малу площу їх листків на 1 га посіву. Значно більшою облистненістю охарактеризувалися рослини середньостиглих гібридів MAC39BCK і DKS4964. Максимальну кількість листків і їх площу мали рослини середньостиглого гібриду фірми «Monsanto» DKS4590: на час останнього обліку, що проводили 20 липня, кожна рослина кукурудзи на відповідних ділянках мала середню площу листків 38,4 дм^2, що і посприяло формуванню найбільшої серед всіх гібридів асиміляційної поверхні на 1 га посіву – 26,9 тис. м^2.

Щодо врожайності зерна, то слід зазначити, що найбільшим цей показник виявився саме у середньостиглого гібриду фірми «Monsanto» DKS4590 (варіант 4) – 119,3 ц/га. Друге місце за цим показником посів гібрид фірми «Maisadour

Semences» MAC39BCK. На ділянках цього варіанту зібрали, в середньому, по 110,1 ц/га зерна кукурудзи, що перевищило гібрид DKS4964 на 4,7 ц/га. Найнижчою продуктивність кукурудзи виявилась на ділянках гібриду фірми «Maisadour Semences» MAC37B. Із ділянок цього гібриду отримали, в середньому, всього по 88,2 ц/га зерна культури.

Отже, зважаючи на значні зміни клімату, що виникли за останні десятиріччя, сільськогосподарським підприємствам зони недостатнього зволоження лівобережного Лісостепу, які спеціалізуються на вирощуванні зернової кукурудзи, варто віддавати перевагу саме посухостійким середньостиглим гібридам, таким як DKS4590 фірми «Monsanto». У випадку вирощування кукурудзи в господарствах на значних площах, доцільно висівати декілька її гібридів, що належать до різних груп стиглості. Саме за таких умов ефективніше використовується продуктивний потенціал культури, є можливість застосовувати інтегрований захист посівів і створюються умови для раціонального використання техніки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гаркава О. М. Екологічна пластичність та адаптивна здатність гібридів кукурудзи / О. М. Гаркава // Вісник Дніпропетровського ДАУ. – 2007. – №2. – С. 37-41.
2. Лівандовський А. Огляд сортового складу кукурудзи для національного виробника у 2012 р. / А. Лівандовський, М. Загинайло, М. Таганцова // Пропозиція. – 2012. – №2. – Спецвипуск. – С. 14-21.
3. Танчик С. Правильний вибір гібрида кукурудзи – технологія успіху / С. Танчик // Хімія. Агрономія. Сервіс – 2007. - №4. – С. 8-9.

УДК 632.51: 633.63

ТИСК БУР'ЯНІВ В ПОСІВАХ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ

Тихоненко Є.О., здобувач вищої освіти ступеня бакалавр факультету агротехнологій та екології

Біленко О.П., кандидат с.-г. наук, ст. викладач кафедри землеробства і агрохімії

Полтавська державна аграрна академія

Важливою проблемою в боротьбі з бур'янами на посівах цукрових буряків, а також однією з основних проблем впровадження інтенсивної технології їх вирощування, є значна забур'яненість полів. За даними ВНІЦ рівень засміченості орного шару в основних бурякосійних регіонах, тобто в Полтавській та Вінницькій областях, становить від 200-400 мільйонів до 1,5-2 мільярдів насінин бур'янів на один гектар посівів буряку. Це спричиняє значний тиск бур'янів на ґрунт та шкодить культурним рослинам буряків [1]. Приклад шкодочинності можна побачити у таблиці 1.